

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

PROSTĚJOV - ČECHOVICE (okr.Prostějov)

Ul. J.B. Foerstra - polní trať Višňovce. Komplex lidu lužických popelnicových polí. Sídliště. Záchranný archeologický výzkum.

V letech 1997 a 1998 provádělo Muzeum Prostějovska v Prostějově záchranný archeologický výzkum na stavbách rodinných domků na ul. J.B. Foerstra v Prostějově - Čechovicích. Lokalita se nachází v rovinatém terénu nivy říčky Hloučely, na sprašové lavici, v JZ části intravilánu města. V mapě 24 - 24 - 12 je vymezena koordináty: 1. 120 mm od Z s.č. a 355 mm od J s.č.; 2. 120 a 350; 3. 118 a 343; 4. 100 a 347.

Na ploše 50x100 m se postavilo 8 rodinných domků. Výzkum zde probíhal na 6 skrytých zastovaných parcelách, v základových rýhách dalších dvou domů a ve výkopech rozvodů inženýrských sítí. Zkoumaný prostor je součástí rozsáhlého polykulturního sídliště osídleného od MMK po dobu římskou. Lokalita navazuje zejména na osídlení KLPP objevené při plynofikaci intravilánu Čechovic v roce 1995.

Na prozkoumaných plochách se nám podařilo zachytit kromě pozůstatků pravěké sídlištní vrstvy 30 sídlištních jam, část nadzemní kúlové stavby, příkop a řadu samostatných kúlových jamek. Ze sídlištních objektů různých tvarů, velikostí a funkcí vynikají jámy, ve kterých byly zachovány celé keramické tvary, zlomky bronzových předmětů a kostěných nástrojů. V hlínících a některých jamách jsme naráželi na pozůstatky ohnišť a jednoduchých pecí s mazanicovým výmazem.

Unikátní je objev části půdorysu nadzemní kúlové stavby datované do platěnické kultury. Podařilo se nám zachytit tři řady rovnoběžných kúlových jamek, přičemž první dvě byly zachovány lépe a třetí porušoval hliník. Zachované řady jsou od sebe vzdáleny 3,3 - 3,5 m a délka nejdochovalejší z nich je 13,5 m, orientace delší osy je pak přibližně ve směru západ - východ. Stavbu datuje kromě stratigrafické situace objekt kruhového půdorysu a válcovitého profilu, který sloužil zřejmě jako její vnitřní topeniště. Spodní polovina zásypu v něm byla tvořena uhlíkovou propálenou vrstvou se stopami výpalu i na stěnách, ve svrchní části zásypu byly nalezeny velké kusy mazanice s otisky desek, kúlů a prutů zřejmě z omítky stěn stavby. Mezi oběma vrstvami byla nalezena polovina hrnce s obvodovou plastickou lištou na hrdle a s nevyznačeným (kulatým) dnem datovaný do platěnické kultury.

V jedné ze svých etap bylo toto sídliště, anebo jeho část, opevněna. Rýha inženýrských sítí zachytila na okraji zkoumané plochy řez příkopu. Měl tvar široce rozevřeného písmene „V“ s rovným vrcholem (dnem). Jeho zjistitelná dochovaná šířka byla 1,2 m a hloubka 1,04. Od stávajícího povrchu byla hloubka však o 1,1 m vyšší. Ve výplni jsme našli atypické zlomky keramiky, které pouze rámcově můžeme datovat do KLPP. Bohužel neznáme ani jeho průběh, který by nám jej pomohl blížeji interpretovat a zařadit.

Keramický materiál zařazuje prozkoumané objekty do lužické, slezské i platěnické kultury KLPP, jsou v něm patrné i středobronzové tradice. Zvláště výrazný soubor rekonstruovatelných keramických tvarů poskytl KON 247, který lze časově zařadit k počátku sídliště KLPP - kónický hrnek s páskovým uchem vystupujícím z okraje, torza tří džbánek se zaobleným spodkem s umbem a vyšším hrdlem, dva drobné pohárky, dva šálky, amforovitá nádoba s leštěným hrdlem a zdrsněným rýhovaným tělem, část hrdla zásobnice s okrajem zdobeným důlky a jazykovitými výčnělky, s vnějším prstovaným povrchem a plastickou páskou zdobenou důlky na rozhraní hrdla a plecí. Zajímavým nálezem v jiném objektu byly zlomky menší amforky se zbytky malované geometrické výzdoby náležející s největší pravděpodobností ke slezskému okruhu halštatské malované keramiky. Materiál spolu s

nálezovou zprávou je uložen v Muzeu Prostějovska pod př.č. 8/98 a 24/98 a inv. č. 092842-092033; 094512-097488.

Pavčina Procházková, Muzeum Prostějovska v Prostějově

Resumé:

Prostějov-Čechovice (Bez. Prostějov). J.B.Foerster Str. – Flur Višňovce. Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV - DRŽOVICE (okr. Prostějov)

„U hřbitova“. Střední doba bronzová - k. středodunajská mohylová, starší doba železná - kulturní komplex popelnicových polí - kultura slezsko-plátěnická - sídliště. Plošný záchranný archeologický výzkum ÚAPP Brno.

V rámci plošného záchranného výzkumu na staveništi fy. NEKR byly prozkoumány dva sídlištní objekty náleží středodunajské mohylové kultuře a byl z nich získán nepočtený soubor nálezů. Zintenzívnění osídlení lze pozorovat v období slezsko-plátěnické kultury. K ní řadíme cca 30 zahloubených objektů (hlavně zásobní jámy). Z nich byl získán především početný soubor keramiky (jáma 548 - 3 celé tvary, amfora s dušníkem). (Bližší informace o lokalitě v hesle Prostějov - Držovice - eneolit).

Zdeněk Čižmář, Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov – Držovice (Bez. Prostějov). „U hřbitova“. Mittlere Bronzezeit, Hügelgräberkultur. Ältere Eisenzeit, Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘÁSLAVICE (okr. Olomouc)

„Díly pod dědinou“. Sídliště. Mladší doba bronzová, laténské období. Záchranný výzkum.

Po ukončení rozsáhlých záchranných výzkumů na stavbě přivaděče k R 35 u Přáslavic v roce 1996, byla v loňském roce na stejné lokalitě uskutečněna další záchranná akce v prostoru budoucí čističky odpadních vod. Na ploše o rozměrech zhruba 70 x 20 m bylo odkryto celkem 32 pravěkých objektů ze dvou různě starých časových úseků. Starší z nich se podařilo datovat do mladší doby bronzové, resp. do období kultury lužických popelnicových polí a jde o okrajovou část rozsáhlého sídliště z tohoto období ve vyšších polohách svahu nad pravobřežím Přáslavické svodnice (Přáslavice 1). Mladší osídlení lokality lze časově zařadit do laténského období a souvisí nesporně s nevelkou keltskou osadou na protějším levém břehu Přáslavické svodnice (Přáslavice 2). Odkryty byly vesměs běžné sídlištní objekty s keramickými zlomky, mazanicí a ojediněle i zvířecími kostmi. K nejdůležitějším patří nález železářské lupy v jednom z laténských objektů, který je nepřímým dokladem místní hutnické výroby. Není vyloučeno, že právě zde se odehrávala jedna z nejdůležitějších výrobních aktivit tehdejšího obyvatelstva keltského původu.

Petr Vitula, ÚAPP Olomouc

Resumé:

Přáslavice (okr. Olomouc). Siedlung. Jüngere Bronzezeit, Laténezeit. Rettungsgrabung.

SENICE NA HANÉ (okr. Olomouc)

Loucká hora, J až JZ Senice na Hané. KLPP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V poloze Loucká hora, J až JZ Senice na Hané, bylo při pokládání vodovodního řadu v rámci výstavby Vodovodu Pomoraví zachyceno pohřebiště KLPP. Jedná se o výrazné a